

Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Vakregel 3.3: indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhouidelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;

Voorbeeldopgave 1 IS-MB-GA-model

1 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- Door de bezuinigingen dalen de bestedingen, hierdoor gaat Y omlaag, wat leidt tot een daling van het besteedbaar inkomen 1
- Dit leidt tot een daling van de consumptie en weer tot een daling van het inkomen Y (de multiplierwerking). Dit gaat door totdat de bestedingen gelijk worden aan het inkomen 1

2 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- Bij lagere bestedingen daalt de effectieve vraag 1
- Bij een lagere vraag zal bij dezelfde kosten er lagere prijzen gevraagd moeten worden. De inflatie zal dan afnemen (en lager zijn dan de inflatieverwachtingen) 1

3 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- De inflatieverwachtingen gaan omlaag als de inflatie daalt. Nieuwe contracten worden gesloten voor lonen en prijzen gebaseerd op een lagere inflatie. Daardoor dalen reële lonen en prijzen en schuift de GA-curve naar beneden 1
- De centrale bank verlaagt de rente als de inflatie daalt (vanwege de monetaire beleidsregel): MB verschuift naar beneden. Dus neemt effectieve vraag toe via hogere consumptie en investeringen 1

4 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- Het verhogen van de overheidsuitgaven zorgt voor een toename van de bestedingen en van de productie. Hierdoor stijgt het inkomen waardoor het bbp stijgt 1
- Als het bbp harder stijgt dan de staatsschuld dan zal de staatsschuldquote dalen. 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

5 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Bij een dalende inflatie zal de rente meer dalen waardoor de besparingen sneller afgeremd worden / de bestedingen sneller gestimuleerd worden en de economie sneller in op het niveau van het productiepotentieel komt.

6 maximumscore 2

Overheidsbestedingen

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Overheidsbestedingen leiden tot een toename van de productie (en via de multiplierwerking tot een grotere toename van de productie). Een belastingverlaging leidt tot een toename van het netto inkomen, maar een deel van de belastingverlaging wordt gespaard. Hierdoor lekt een deel van de stimulans weg wat niet het geval is bij een toename van de overheidsbestedingen.

7 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- De MB-curve is naar beneden verschoven / de centrale bank heeft de nominale rente verlaagd. Dit zorgt voor een daling van de kapitaalinvoer waardoor de vraag naar de eigen munt daalt 1
- Hierdoor is de wisselkoers gedeprecieerd waardoor producten goedkoper worden voor het buitenland. De export zal toenemen waardoor het saldo lopende rekening verbetert 1

Voorbeeldopgave 2 IS-MB-GA-model

8 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Door de belastingverlaging stijgt het besteedbaar inkomen. Daardoor stijgt de consumptie. Daardoor nemen de totale bestedingen toe en stijgt het inkomen Y. De toename van de bestedingen (gegeven de rente) leidt tot een verschuiving van de IS-curve

9 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

- De economie is initieel in het evenwicht (Y_0). Door de belastingverlaging nemen de bestedingen toe en wordt de output gap positiever. De geaggregateerde vraag in de economie is gestegen 1
- Door de overtollige vraag zullen bedrijven de prijzen verhogen om aan deze vraag te kunnen voldoen. 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

10 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Door de hogere prijzen zullen reële productiekosten dalen. Doordat inkoopcontracten en lonen veelal op de korte termijn vastliggen zal de winstmarge stijgen waardoor bedrijven een prikkel hebben om meer te produceren. De productie zal dan stijgen van Y_0 naar Y_1 .

11 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- Door de stimulans van de overheid stijgt de productie en de inflatie. Bij een stijgende inflatie zal de centrale bank de rente blijven verhogen totdat de output gap weer nul is geworden (en de feitelijke productie gelijk is aan het potentieel) 1
- In het evenwicht op de lange termijn is de productie uiteindelijk niet toegenomen. De stimulans is volledig verdrongen door de rentestijging. De consumptie en belastingverlaging volledig teniet is gedaan. De inflatie ligt nu wel op een structureel hoger niveau 1

12 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- De mate van prijsrigiditeit heeft betrekking op de GA-curve. Bij perfecte prijsflexibiliteit loopt de GA-curve verticaal 1
- (Dit betekent dat de feitelijke productie altijd gelijk is aan de potentiële productie). Een stimulans in de bestedingen leidt dan enkel tot een (onmiddellijke) verandering in de inflatie. De centrale bank verhoogt direct de rente als de inflatie snel oploopt waardoor de consumptie en investeringen direct dalen en de stimulans door de belastingverlaging direct teniet wordt gedaan. Er is geen verandering in de productie 1

Voorbeeldopgave 3 IS-MB-GA-model

---

13 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Bestedingslijn 1: omdat er sprake is van een daling van de autonome consumptie zullen de bestedingen gegeven ieder inkomen dalen, waardoor de bestedingslijn parallel naar beneden schuift.

(Bij bestedingslijn 2 verandert de marginale consumptiequote, waar gezien de context geen sprake van is)

14 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Een daling van de autonome consumptie leidt tot een daling van de effectieve vraag waardoor het inkomen daalt. Door een daling van het inkomen zullen consumptie / bestedingen verder dalen waardoor de daarmee ook het inkomen. Door deze multiplierwerking is het inkomen

meer gedaald dan de (oorspronkelijke) daling van de autonome consumptie.

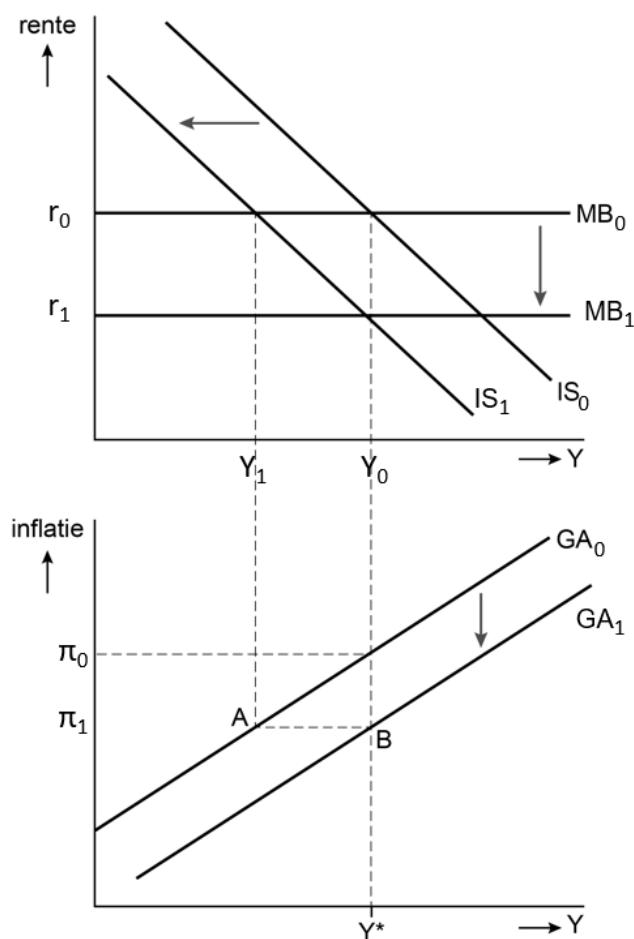
15 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Door de ontstane recessie zal de inflatie lager uitkomen dan verwacht. De inflatieverwachtingen worden daarop aangepast aan de lagere inflatie.

16 maximumscore 4

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- De GA-curve is correct verschoven (de daling van de functie is gelijk aan de verwachte inflatie - de inflatie na de schok): 1
- De nieuwe MB-curve is precies getekend bij snijpunt IS bij Y^* (oorspronkelijke situatie) 1
- Uitleg: na de initiële schok ontstaat er een lagere inflatie dan verwacht. Door de hogere reële productiekosten worden lonen en inkoopcontracten opnieuw onderhandeld tegen lagere lonen/prijzen. De GA curve verschuift naar beneden en simultaan de MB-curve (vanwege de monetaire beleidsregel) zodat het snijpunt met de nieuwe IS-curve weer het bestedingsevenwicht (Y^*) is. 2

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

17 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

De Keynesianen hadden (meteen) stimulerend begrotingsbeleid gevoerd waardoor de bestedingen meteen waren vergroot. De verschuiving van de IS-curve naar links zou onmiddellijk gecompenseerd worden met eenzelfde verschuiving naar rechts. Een recessie was daardoor voorkomen.

Opmerking:

Voor het benoemen van andere curven dan enkel de IS-curve, maximaal 1 scorepunt aftrekken

18 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

In het bestedingsevenwicht bestaat er nog een natuurlijke werkloosheid / structurele werkloosheid. Dit kan ontstaan omdat er te weinig arbeidsplaatsen in de economie zijn omdat de macht van vakbonden te groot is / het bestaan van een minimumloon / verplaatste arbeid naar het buitenland.

Voorbeeldopgave 4 IS-MB-GA-model

---

19 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Door een daling van het consumentenvertrouwen zal de autonome consumptie afnemen. Hierdoor daalt de effectieve vraag. Er ontstaat een lager nationaal inkomen / een negatieve output gap (waarbij de productie lager dan het productiepotentieel). Dit is een situatie van onderbesteding.

20 maximumscore 6

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- Een verhoging van de overheidsbestedingen leidt tot een toename van het inkomen. Door een stijging van het inkomen zal de consumptie toenemen, waardoor het inkomen verder stijgt (multiplierwerking). De overheidsbestedingen leiden dus tot een hogere stijging van het inkomen. 2

- Als gevolg van verhoging van de overheidsbestedingen zal het nationaal inkomen stijgen en daarmee de belastingopbrengsten. Door dit inverdieneffect zal het overheidssaldo minder verslechteren dan de stijging van de overheidsbestedingen 2

- Verhoging van de overheidsbestedingen zal leiden tot een verhoging van de effectieve vraag. Dit zal (gegeven de productiecapaciteit) leiden tot een verkleining van de output gap en tot (bestedings-)inflatie. De centrale bank zal hierop de rente verhogen (monetaire beleidsregel) waardoor de investeringen (als onderdeel van de bestedingen) zullen

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

afnemen. Dit zal het effect van hogere overheidsbestedingen op de groei van het nationaal inkomen (deels) teniet doen

2

21 maximumscore 3

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- (Stap 2) Als gevolg van onderbesteding neemt de inflatie af. Omdat lonen en inkoopprijzen op korte termijn vastliggen nemen de reële productiekosten toe waardoor de productie afneemt. (Dit is een verschuiving langs de GA-curve)
- (Stap 3) Een lagere inflatie leidt tot een lagere inflatieverwachting waardoor lonen en inkoopprijzen opnieuw worden onderhandeld. De reële productiekosten zullen afnemen waardoor de GA-curve naar beneden verschuift

2

1

22 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Door de renteverlaging dalen de rentekosten van investeringen / sparen wordt aantrekkelijker dus investeringen en consumptie stijgen waardoor de effectieve vraag weer toeneemt. (verschuiving langs de IS curve)

23 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Door afname van de onderbesteding zal de inflatie weer toenemen, de reële productiekosten dalen waardoor de productie toeneemt (verschuiving langs GA curve).